

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Теребовлянського районного суду Тернопільської області**

02.08.2023

м. Теребовля, 2023 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі –НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19-1, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 02.08.2023 групою НПМ здійснено відвідування Теремовлянського районного суду Тернопільської області (далі – суд).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Плетюк Володимир Євгенович, представник Уповноваженого у Тернопільській області;

Трінька-Яворська Тетяна Іванівна, головний спеціаліст відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Шевченко Уляна, представник громадської організації.

Теремовлянський районний суд Тернопільської області знаходиться за адресою: Тернопільська область, місто Теремовля, вулиця Князя Василька, 116.

Організаційне та фінансове забезпечення діяльності суду здійснює Державна судова адміністрація України.

Керівництво:

Марціцька Ірина Богданівна, голова суду.

Чех Марія Євгенівна, керівник апарату суду.

Загальна чисельність штатних одиниць суду складає 29,5, з яких 5 суддів та 3 вакансії.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групою НПМ не здійснювалось.

Суд розміщений у двохповерховій будівлі (фото 1), яка має центральний та службовий входи. На вході до приміщення суду обладнано пост Служби судової охорони для підтримання громадського порядку у суді, забезпечення безпеки працівників суду, учасників судового процесу, охорони приміщень й іншого майна суду. Пункт пропуску суду обладнано системою контролю доступу (турнікет металодетектор і контролер СККД).

У приміщенні суду на першому поверсі розміщені інформаційні стенди з інформацією для осіб, які прибули до суду, про розпорядок роботи суду, надання безоплатної правової допомоги, взірці заяв, пам'ятки для відвідувачів про права та обов'язки учасників судового процесу, реквізити судового збору, тощо (фото 2, 3). З вільним доступом для відвідувачів встановлено камери схову речей.

У будівлі суду наявні 5 залів засідань, з них 1 зала для слухання кримінальних проваджень (облаштована боксом з органічного скла) та 4 зали для слухання цивільних проваджень.

У 4 залах судових засідань наявне спеціальне обладнання систем звукофіксації та цифрового відеозапису судового засідання, обладнання для проведення відео конференцій.

На момент відвідування в приміщенні суду не перебували під вартою обвинувачені (підсудні) чи засуджені.

Підвальне приміщення будівлі суду пристосоване під тимчасове укриття, є місця для сидіння. Наявний затверджений план евакуації з приміщень суду.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права осіб на гідні умови тримання (стаття 28 Конституції України, стаття 25 Загальної декларації прав людини, пункту 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди»).

У порушення вимог пункту 6.5.2 ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» у Суді наявна одна камера (фото 4) для розміщення підсудних (засуджених).

Вимогами пункту 6.5.2. ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» передбачено, що в кожному приміщенні суду камери для підсудних (засуджених) слід передбачати виходячи з розрахунку три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ. Тобто, в суді має бути обладнано 3 камери. Площа кожної камери повинна бути не менше ніж 4 м².

Окрім цього, згідно з пунктом 10 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженої Наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного суду України, Вищого спеціалізованого суду України, з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція) кількість камер передбачається із розрахунку для забезпечення роздільного розміщення чоловіків і жінок, дорослих та неповнолітніх, інших осіб відповідно до вимог статті 8 Закону України «Про попереднє ув'язнення» та статті 88 Кримінально-виконавчого кодексу України.

З огляду на відсутність приміщень для конвою, у суді немає і окремих санітарних вузлів для підсудних (засуджених). У разі потреби останніх конвоюють до санітарних вузлів загального користування.

Всупереч вимогам ДБН та Інструкції в приміщенні суду маршрут конвоювання підсудних (засуджених) не ізолюваний, відсутній бокс або огорожена стоянка для спеціального автомобіля. Зупинка конвойного автомобіля здійснюється зі службового входу суду. (фото 5)

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України).

У порушення вимог пункту 6.5 ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», у приміщенні суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими), що унеможливорює реалізацію їх права на конфіденційне спілкування.

Окрім цього, відповідно вимог пункту 6.4.5 ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» відсутнє приміщення для ознайомлення громадян з матеріалами справи. З цієї причини громадяни ознайомлюються у приміщенні канцелярії, до

якого не мають доступ підсудні (засуджені), які тримаються під вартою, що унеможлиблює реалізацію їх права на захист.

Порушення права осіб на рівний доступ до правосуддя (статті 21 Конституції України, статті 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

У порушення Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення» затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН Інклюзивність), санітарна кімната не обладнана для користування осіб з інвалідністю.

Окрім того, у порушення вимог пункту 5.3, 6.1.2, та 6.3 ДБН Інклюзивність вхід до будівлі суду не обладнано пандусом (у разі неможливості влаштування пандусів слід застосовувати підйомні пристрої), у зв'язку з чим маломобільні групи населення без сторонньої допомоги не можуть потрапити до приміщення суду (фото 6).

Порушення права на забезпечення безпеки у суді.

У порушення вимог пункту 13 Інструкції у приміщенні суду не забезпечено ізолюваний маршрут конвоювання підсудних (засуджених) від службового входу суду до залів засідань, що призводить до порушення їх прав на безпеку (фото 7). Така ситуація несе небезпеку для підсудних (засуджених), а також для працівників суду та відвідувачів.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України в Тернопільській області:

Вжити заходів щодо:

- облаштування приміщення для підсудних (засуджених) і конвою відповідно до міжнародних та національних стандартів;
- облаштування кімнати для роботи адвоката з підсудними (засудженими);
- забезпечення безперешкодного доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до приміщення суду.

Додаток: фотофіксація на 2 арк. в 1 прим.

**Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі регіональних
представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини**

Тетяна Трінька-Яворська

Фото 1

Фото 2

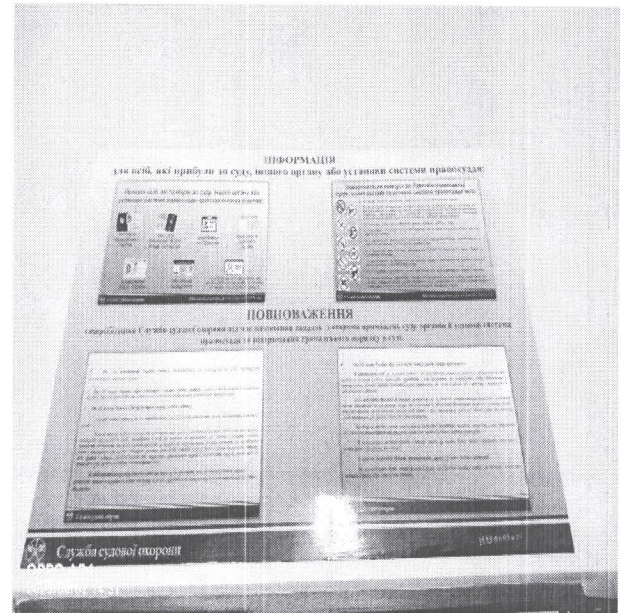

Фото 3

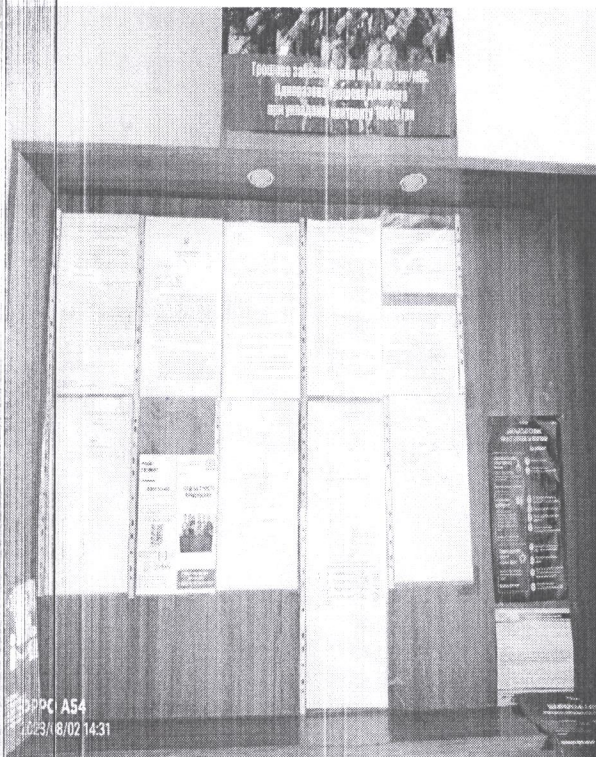

Фото 4

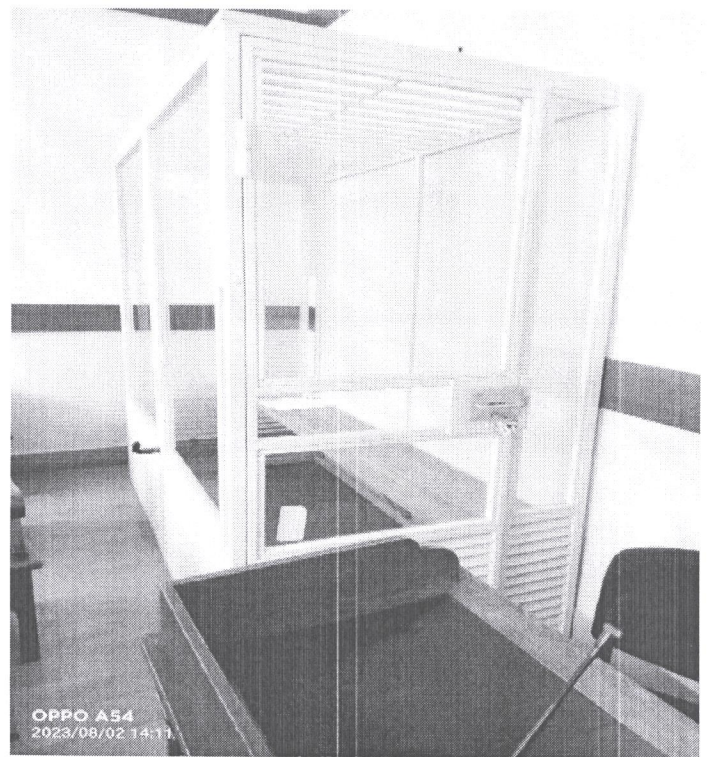

Фото 5

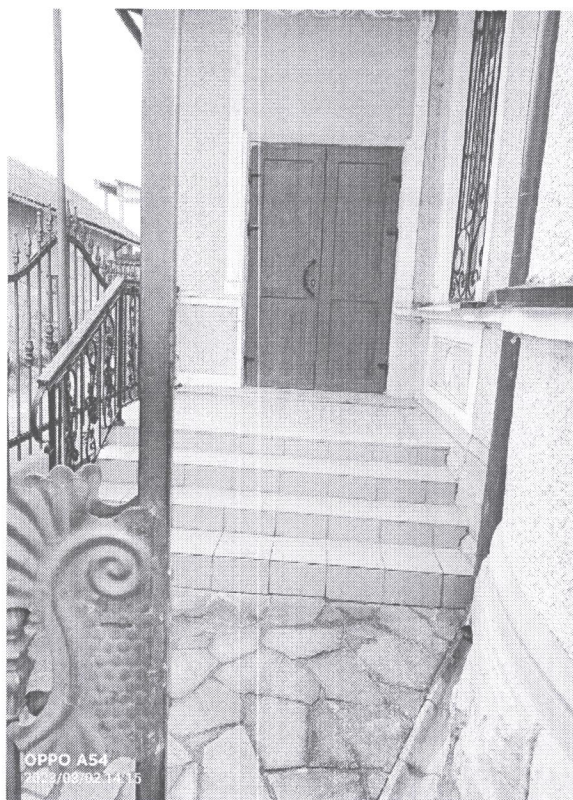

Фото 6

Фото 7

